

Srečanje z njimi je srečanje z revolucijo

V Kresiji je bila 26. februarja skromna slovesnost, na kateri je predsednik skupščine občine Ljubljana Center Niko Pogačar izročil visoka državna odlikovanja predsedstva SFRJ trem našim občanom: Miran Šubic je prejel Red bratstva in enotnosti z zlatim vencem, Jakob Kvas in Bogdan Robida-Dane pa Red republike s srebrnim vencem.

Vse tri odlikovance smo obiskali in jim čestitali, ob tem pa so stekli prijetni in zanimivi pogovori. Med spomine iz revolucionarne preteklosti se je vpletla marsikatera kritična misel današnjih dni, kajti ostali so neomajno to, kar so bili – revolucionarji v svojem najglobljem človeškem bistvu. In srečanje z njimi je srečanje z revolucijo.

Miran Šubic: Biti moraš prepričan v tisto, za kar se boriš

Pred vojno je bil Miran Šubic učiteljskišnik, vključen pri naprednem solumskem gibanju, in takoj po ustanovitvi OF sta ga Lubej in Rus povezala z OF in ga zadolžila, da organizira mladino po ljubljanskih srednjih šolah. Na učiteljsku je bilo to dokaj težko, saj je bila v nižjih letnikih skoraj samo klerikalna mladina, ki je izšla iz desno usmerjenega režima.

MIRAN ŠUBIC

Že oktobra so ga na domu večkrat iskali Italijani, pa je odšel v ilegalo in ponoči spal pri znanih. »Prav presunilo me je,« pravi Miran Šubic, »kako solidarno so nam bili Ljubljanci pripravljeni nuditi zaščito kljub nevarnosti, ki so se ji izpostavljali.«

Marca 1942 je bil v šolskem taborišču na Pugledu. Od tu se je podal na nevarno in naporno pot, skoraj kalvarijo prek Gorenjske skozi nekaj ofenziv do Bele krajine.

Miran Šubic je bil premeščen v Tomšičevo brigado, po razbitju nemškega transporta na Verdu pa v Prešernovo. Za osvoboditev Ljubljane se je boril kot komandant 8. brigade Frana Levstika. V bitki na Orlah je padlo veliko borcev.

»Morala borcev je bila silno visoka. Fantje so si tako močno želeli svobode, da so pozabljali na nevarnost in se večinoma niso krili, sovražnik pa se je branil in upiral do zadnjega strela.«

Ker je menil, da vojaško življenje ni zanj, se je leta 1947 demobiliziral. Delal je na ministrstvu za trgovino v svetu za blagovni promet. Izvoljen je bil za tajnika mestnega ljudskega odbora; kasneje je bil na sekretariatu za gospodarstvo, deset let je delal kot sekretar na RTV, še deset let v SDK. Zdaj je že deset let v pokoju.

»Človek v pokoju, se mora z nečim zaposliti. Če nisi povezan z ljudmi, postajaš sam s sabo nezadovoljen in nergač.«

»Ljudje ne moremo vsak po svoje, to ni smisel samoupravljanja. Vsakdo misli, da je njegovo mišljenje edino pravilno, ni pa pripravljen sprejeti misli in zaključkov drugih. Vsak problem zahteva pogovor vseh zainteresiranih, na podlagi katerega naredimo neke zaključke, ki jih je treba tudi izvajati, ne pa da pustimo, da zvozniki

jo zaradi nekakšnih subjektivnih podjetniških in lokalističnih dejavnikov. Preveč smo popustljivi do nekaterih pojavov; neizvajanje nekaterih dogovorov bi moralo imeti tudi posledice, ne pa da večno samo ugotavljamo na vseh nivojih, kaj je napak. Ljudi v samoupravljanju ne smemo idealizirati. Še vedno imajo v sebi sebična nagnjenja in niso nedovzetni za potrošniško miselnost.«

Miranu Šubicu ni vseeno, da nekateri izkoriščajo in zlorabljajo svoj položaj in da hočejo imeti drugi nekakšne nove privilegije. Borcem pa je treba priznati skrajšano delovno dobo in preventivno zdravstveno varstvo ter brezplačne zdravstvene storitve, saj je mnogim bivanje v izjemnih razmerah načelo organizem in posledice se lahko različno pozno pojavljajo.

Ko je primerjal nekdanje delo političnih aktivistov in današnje, je Miran Šubic menil: »Danes ne znamo pritegniti množic, ker ne govorimo iz srca. Takrat pa smo bili prepričani v tisto, kar govorimo, to je bil izliv naše duše, zato smo bili prepričljivi in smo potegnili ljudi za seboj. Te odlike danes nimamo več. Govorniki nam samo predavajo, nas podučujejo, česar pa ljudje ne marajo.«

Sedaj, ko je v pokoju, se je Miran Šubic mnogo bolj zavzel v delu krajevnih skupnosti Gradišče, toda ne s kopiranjem funkcij. Raje ima manj dolžnosti, pa da tiste opravlja dobro, da je kaj storjenega. »Potrebni so silno malo sestankov, če se že na prvem lahko sestavi akcijski program in se ga tudi izvršuje,« meni.

Veliko deluje v organizaciji in usposabljanju civilne zaščite, saj meni, da moramo biti vedno pripravljeni. Ne samo za vojno, temveč tudi za primer naravne nesreče. »Nekaj izkušenj o tem že imamo, napak pa ne smemo ponavljati. Vedno moramo imeti pripravljene tekoče načrte, žal pa so težave z evidenco stanovalcev po posameznih hišah. Prijavno-odjavna služba šepa in upravne službe bi morale narediti več reda.«

Po upokojitvi ima človek malo več časa zase in eden od konjičkov, ki jih ima Miran Šubic, je tudi branje knjig s tematiko iz NOB. Mislim, da je o teh stvareh težko pisati. Subjektivistično gledanje na posamezne dogodke nujno krivi resnico. Čas je v ljudeh ustvaril fabulo o nekem dogodku, ki je daleč od resničnega, čeprav to ni storjeno zavestno in se pisec ne poveljuje. Zato prihaja pri pisanju kronik, ko se usklajujejo pripovedi, do raznih preprirov, vendar bi se take stvari morale začeti razčiščevati pred 30 leti. To je še posebno hudo, ko je govora o dejavnosti posameznikov.«

Jakob Kvas: Delovni polet ne pride sam od sebe, spodbujati ga je potrebno z dejanji, ne s frazami...

Delo in življenje Jakoba Kvasa je vezano predvsem na dve stvari: na delo v sindikalni organizaciji za pravice delavcev ter na delo v krajevni skupnosti za uresničevanje krajevnih samouprav. V obeh primerih gre za celo življenje dolgo bitko za pravice predvsem preprostih ljudi, ki so osnova naše družbe.

Njegovo politično delo se je začelo

pred 44 leti, ko je postal poverjenik ursovih sindikatov, ki so bili seveda prepovedani, pa je bilo njegovo delo zato zelo težavno. Med vojno je krepko poprijel za puško ter postal borec v jeseniško-bohinjskem odredu, kasneje pa v Prešernovi brigadi. Dolga tri leta je preživel tudi v taborišču. Delo v sindikatu se je po osvoboditvi nadaljevalo. Postal je predsednik sindikata kovinarjev Slovenije, pa organizacijski sekretar v Republiškem svetu sindikatov Slovenije, nazadnje, pred odhodom v pokoj, je bil upravnik lista Občan, da drugih poklicnih dolžnosti niti ne omenjamo. Poprosili smo ga, če lahko naredi primerjavo med delom sindikata oziroma sindikalnega aktivista pred vojno in danes.

»Čeprav težko, se primerjava da narediti. Pred vojno je bilo mesto sindikalnega aktivista med ljudmi in prva leta po vojni smo se tega še držali, zadnje čase pa opustili. To ni dobro. Delati je treba z ljudmi v njihovem okolju, poznati njihove probleme in jih reševati tam, kjer nastanejo, ne pa da se delo izvaja forumsko. To jim kar malo zamerim. Po vojni smo imeli zelo težke čase, verjetno težje kot zdaj v času stabilizacije, aktivisti pa smo bili

JAKOB KVAS

stalno v bitki za večjo proizvodnjo. Delovali smo v samih tovarnah.

Delovni polet ne pride sam od sebe, treba ga je organizirati, spodbujati z otipljivimi dejanji, ne s frazami. Mi se med delovnim časom nismo nikoli sprehajali po mestu ali reševali problemov pri kavici (saj je sploh ni bilo). Glede tega smo se pomehkužili. Iz rok nam je ušla doslednost, odgovornost in do neke mere tovarištvo. Če to ne bi držalo, odkod potlej pojavi snobizma, zapiranja družin za lastna vrata in plove, da ne govorimo o raznih -izmih, ki jih vsakodnevno obravnavamo v časopisju. Take stvari me motijo, nikolli jih nisem bil vajen in ne morem jih vzeti za svoje.«

Jakob Kvas je velik ljubitelj narave in če mu le čas dopušča, jo mahmeta z ženo na sprehod v Dolomite. Običajno je to vsako sončno nedeljo. »Nimam problemov z vikendaštvom, ker imam naravo preveč rad. Tudi vikendaštvo je zapiranje v zagrajeno hišico v cvetju. Prostranstvo naše dežele z vsemi njenimi lepotami pa nudi veliko več, kot izoliranost v vikendu.«

Poleg poklicne aktivnosti v sindikatu je bil Jakob Kvas nenehno prisoten tudi na terenu, v KS Kolodvor. Tu je opravljal menda vse možne funkcije, od sekretarja ZK, predsednika ZZB, vodje splošne delegacije (to je še vedno), pa do predsednika sveta KS.

»Tako delo bi bilo priporočljivo za vsakega družbenopolitičnega delavca, čeprav se zdi, da si preobremenjen. Žal pa nekateri, ki sedijo na občinskih stolčkih ali še višje, menijo, da so funkcije v krajevni skupnosti za njih prenizke.«

Jakob Kvas je prekaljen komunist, v

partijo so ga sprejeli pod Bogatinom 1. januarja leta 1945.

»Takrat smo imeli globoko zavest. Naloga je bilo treba brezpogojno izvajati. Sem za dialog, toda iz tega mora izhajati neka kolektivna obveza za vse, skratka spoštovanje načela demokratičnega centralizma. Tu pa nismo dosledni. Probleme imamo z osebno odgovornostjo. Menim, da gre predvsem za oportunitizem, da si na nekatere ljudi, ki so nesposobni, ali pa namerno nočejo izvajati načrtane politike, ne upamo pokazati. Pri tem pa imamo v statutu način kritike in samokritike, nismo je črtali iz programa, postala pa je zelo nepriljubljena. Po eni strani smo dušebrižniki, po drugi pa pristavimo svoj piskrček kot arhitekti stvarim v gospodarstvu, ki se nas ne tičejo, zato pa rastejo razni industrijski spomeniki in podobni spomeniški objekti družbenega standarda. Dokler delavec ne bo dejansko razpolagal z dohodkom, nas bodo teple težave, kot jih imamo sedaj. Da pa se to uresniči, je naloga ZKS in vseh drugih subjektivnih sil.« Odkar je pred enajstimi leti odšel v pokoj, je Jaka Kvas polno zaposlen v krajevni skupnosti Kolodvor z različnimi volonterskimi dolžnostmi.

Glede nekaterih kritik v javnosti, ki kažejo na problem razraščajočega se etatizma, pa pravi:

»Odmiranjje države pomeni, da bo državo in oblast prevzel v roke delavski razred, toda čeprav bo država, bolje rečeno oblast v njegovih rokah, bo še vedno obstajala kot geografska tvorba in še v nekaterih drugih oblikah. Z ustavo in zakoni smo nedvoumno začrtali model samoupravnega socializma, ki je kot sistem dober, moramo se le aktivno z vsemi silami zavzemati za uresničevanje njegovih načel.«

Bogdan Robida-Dane: V ljudeh je več optimizma, kot si mislimo

Ko se je začela vojna, je bil Dane Robida dvajsetletni učiteljskišnik v Novem mestu. Sinu bivšega borca na soški fronti in Maistrovega borca se ni bilo težko opredeliti.

Najprej je delal z narodnim herojem Mirkom Bračičem. Skupaj sta bila kot delavca zaposlena na porušnem Štampetovem mostu. Takrat sta hoteli onesposobiti viadukt, vendar jima to ni uspelo.

Čeprav je bil Bogdan Robida učitelj, je poučeval le krajši čas. Bilo je to leta 1942 v Dravljah. Petra Klepca je otrokom predstavljal tako patriotsko, da je bil Peter partizan, Turki so postali Nemci in Italijani, Ljubljanci pa Osilničani. Še celo računstvo je prilagodil tej temi. Seveda so ga odkrili in kar pocieni jo je odnesel v Dolomite k partizanom. Pozneje se je boril v XVIII. diviziji. V osvobodeno Ljubljano se je vrnil kot komisar Centralne vojaške bolnišnice.

»Ob evakuaciji partizanskih bolnic je ostal velik del ranjencev v Kočevju. Na kočevski progi je bilo sicer veliko vagonov, lokomotive pa niti ene. Lokomotive nikakor nismo mogli pripeljati iz Ljubljane, saj je bil železniški most čez Gruberjev prekop v Ljubljani porušen, druge poti pa ni bilo. Železničarji, ki so se vso vojno imenitno držali – z njimi sem ilegalno delal že leta 1942 v litografiji – pa so prišli na izvirno zamisel, ki so jo tudi uresničili. Lokomotivo naj bi spravili na ono stran čez Karlovski most – kar po cesti. Pred lokomotivo so po cesti sproti polagali tirnice in stroj je počasi lezel po Resljevi ceseti vse do Karlovskega mosta in čez. Tam so jo spravili na dolensko progo in tako smo lahko ranjence prepeljali v Ljubljano.«

Petinštiridesetega se je demobiliziral in se zaposlil v tovarni avtomobilov v Mariboru, kjer je ustanovil industrijsko kovinarsko šolo. Hkrati je delal v

BOGDAN ROBIDA-DANE

mestnem odboru OF Maribor. Imenovan je bil za sekretarja rajonskega komiteja na Tezmem. Do leta 1950 je delal v Ljubljani na agitpropu, potem pa je odšel za dve leti v Beograd, kjer je obiskoval višjo partijsko šolo Djuro Djaković. Po povratku je postal novinar pri Slovenskem poročevalcu, kjer je z veliko vnemo spremljal razvoj delavskega samoupravljanja, ki je bilo tedaj šele v povojih in se z vso silo prebujajočega se delavskega razreda prebijalo k uveljavitvi.

Takole se spominja tistih novinarskih časov: »Pisali smo zagnano in polni optimizma v prepričanju, da se revolucija nadaljuje in da mora ideja o delavskem samoupravljanju zmagati, kot je zmaga NOB. Za razliko od tedanjega pisanja menim, da je danes v tisku preveč kritike, preveč poudarjanja napak brez nakazanih rešitev. Danes obdelamo primanjkljaj ene tovarne, jutri slabo storilnost v drugi itd.; če smo takrat udarili po napakah v nekem podjetju, smo največkrat sledili razvoju do konca, skušali nakazati rešitve in tako pomagati delavcem v mladem delavskem svetu kot vodilnim delavcem. Danes naenkrat obravnavajo toliko problemov in tem, da postajajo bralci brezbržni. Nič več ni tiste jasne, premočrtne smeri pisanja, vse preveč se piše načelno ali pa tako gosto nasejano s problemi in mnenji, da se zaradi dreves ne vidi gozda. Res

pa je, da je današnje življenje veliko bolj zapleteno in se ga ne da več spraviti v deset točk OF, kot smo ga lako nekaj. Tistih deset točk je opredeljevalo vse in odgovarjalo na vse. Kljub temu pa mislim, da včasih pretiravamo z jadikovanjem, ki spodbija optimizem. V ljudeh, še posebej pri delavcih in na deželi, je veliko več optimizma, kot ga izražamo v pisanju.«

Bogdan Robida-Dane je bil dve leti dopisnik v Avstriji, po povratku direktor urada za informacije pri republiškem izvršnem svetu, pa pomočnik sekretarja RK SZDL, tajnik Zveze Svobod in prosvetnih društev, vse do upokojitve pa je vodil kadrovsko službo na RTV Ljubljana.

Ves čas je aktivno prisoten na terenu, predvsem v krajevnih skupnostih Poljane in Kolodvor. Tudi pri tem delu se je marsikaj spremenilo, ugotavlja naš sogovornik. »Včasih smo šli od človeka do človeka in ga pridobivali za delo zlasti v SZDL. V tem je bilo veliko tradicije iz NOB, saj je bil aktiven tisti, ki je iskal pot do človeka, ga našel, prepričal in angažiral. Danes ta neposredni stik vse preveč zanemarjamo, le redko – kot npr. sedaj, pred volitvami, se spomnimo nanj.

Krajevna skupnost je doživela velikakovosten premik, vsebina dela je precej drugačna kot med vojno. Žal pa krajevna skupnost še vedno ni mesto, kjer bi se srečevali interesi ljudi zaposlenih v njej in krajanov. Na sestanke se vse preveč hodi zaradi nekakšne družbene dolžnosti, ne pa zato, da bi vplivali na stvari in dogodke in jih spreminjali.«

Ob vprašanju o prostem času se le nasmehne, saj ga je bilo ob vseh številnih zadolžitvah kaj malo. Tudi sedaj se ne namerava povsem umakniti iz družbenopolitičnega življenja. »Res pa je, da imam sedaj za svoje vnuke več časa, kot sem ga imel za otroke, pa tudi več, kot ga imajo zanje njihovi starši, prav tako kot je bilo z menoj.« Pa vesele do hribov mu je ostalo, kamor se včasih rad umakne.

O svojem odlikovanju pa brez lažne skromnosti pravi: »Še veliko ljudi je, ki so imeli podobno življenjsko pot, ki so med vojno naredili več kot jaz, pa so pozabljeni, čeprav bi tudi zaslužili priznanje...«

V. Z. L. Š.

V občini Center so plaketo s priznanjem prejeli:

NIKO ISAJEVIČ

– predsednik skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana Center

IVO JURIČEV

– predsednik izvršilnega odbora skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana Center

dr. MILAN KOLBE

– predsednik zbora izvajalcev skupščine

občinske zdravstvene skupnosti Ljubljana Center

VIKA PRIMEC

– delavka strokovne službe zdravstvene skupnosti Ljubljana

RADO ŽITNIK

– vršilec dolžnosti vodje skupne službe občinskih SIS zdravstva in socialnega varstva v Ljubljani v ustanavljanju

OB PODELITVI PLAKET »JOSIP BROZ TITO – 30 LET SAMOUPRAVLJANJA«

Priznanja v pravih rokah

Vika Primec je zaposlena na regionalni zdravstveni skupnosti kot referentka za samoupravo. Dejansko pa se ukvarja z deli in nalogami tajništva samoupravnih organov za vse občinske in mestno samoupravno interesno skupnost za zdravstvo. No, ne prav za vse občine, ker imata SIS v Mostah in za Bežigradom svojega tajnika.

Od tod posredujejo vse gradivo v obravnavo in sprejem na skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za zdravstvo, sodelujejo na sejah, opravljajo za skupnosti posle administrativno tehničnega, predvsem pa organizacijskega značaja. Prav tako spremljajo izvajanje sklepov in stališč na skupščinskih sestankih. Največji delež vseh opravil odpade na občino Center, kjer je skupnost največja, sodelovanje z njo pa je glede na velikost in zapletenost prav dobro.

»Veste, mnogokrat ne poznam urnika. Delo se zavleče tudi do poznih popoldanskih ur, da ne govorim, da je potrebno včasih krepko poprijeti tudi ob sobotah.«

Vika Primec dela v zdravstvu že 25 let. Začenja se že tretji mandat delegatov v sisih in v tem času je bil storjen ogromen napredek. Okrepila sta se vloga in vpliv delegatov in delo je bilo vse bolj zahtevno.

Vika Primec je s svojim požrtovalnim delom veliko prispevala k dobremu delovanju skupščin vseh ljubljanskih

skih samoupravnih interesnih skupnosti za zdravstvo, zato je bila tudi ona med tistimi, ki so nedavno prejeli pla-

VIKA PRIMEC

keto »Josip Broz Tito – 30 let samoupravljanja«. Sama meni o tem naslednje:

»Vsekakor mi je plaketa veliko zadovoljenje za doslej opravljeno delo, ki pa ne bi moglo biti uspešno, če ne bi na drugi strani prav tako dobro sodelovala predsedstva in izvršilni odbori skupnosti.«

V. K.

V OBČINI CENTER SAMO PRODUKTIVNO ZAPOSLOVANJE

Odhaja jih malo, pride jih več

Stopnja zaposlovanja v občini Center bo v letošnjem letu najnižja med vsemi ljubljanskimi občinami. Medtem ko bo predvidena povprečna stopnja peterice ljubljanskih občin 0,5 odstotka, pa so se v Centru dogovorili le za 0,2-odstotno rast. Tako nizko načrtovana rast zaposlovanja je seveda posledica politike zaposlovanja, ki zaustavlja ekstenzivno zaposlovanje, zlasti še zaposlovanje v negospodarskih dejavnostih.

Razumljivo je potemtakem, da se v občini, kjer domuje glavnina teh dejavnosti, tovrstni ukrepi odražajo v še večjih razsežnostih. Mimogrede povedano, lanska stopnja zaposlovanja v občini Center je znašala 0,9 odstotka.

V veliko pomoč so nam lahko v tem primeru podatki analize o uresničevanju politike zaposlovanja v letu 1981 in o oceni možnosti zaposlovanja v letu 1982, ki so jo izdelali na skupnosti za zaposlovanje občine Center. Iz analize je razvidno, da se je začel preobrat na področju zaposlovanja že predlani. Tako se je število delavcev v družbenem sektorju od decembra 1980 do septembra 1981 že zmanjšalo za 135 ali za 0,2 odstotka. Število zaposlenih so zmanjševale predvsem panoge, kot so gradbeništvo, trgovina in industrija. Kljub temu pa je obseg začasne nezaposlenosti v letu 1981 ostal na enaki ravni kot leto poprej. Ob vsem tem je povsem razumljivo, da so vprašanja glede možnosti zaposlitve ta čas zelo aktualna. Zlasti živo zadevajo mladino, ki končuje šolanje in prvič išče delo.

V septembru lani je bilo začasno nezaposlenih 222 oseb (podatki zajemajo samo tričetrtletje lanskega leta). Medtem ko samo dejstvo, da se število nezaposlenih ni povečalo, daje razmeroma ugoden vtis, pa vsekakor daje misliti sprememba v sestavi iskalcev zaposlitve. Znatno je namreč narasel delež mladih med drugimi iskalci. Povečal se je tudi delež iskalcev s končano srednjo izobrazbo – teh je tudi sicer največ – več pa je tudi diplomantov višjih in visokih šol. Med tako imenovanimi suficitarnimi poklici se pojavljajo tudi taki, ki so do nedavnega veljali kot konjunkturalni poklici, in sicer pravniki in ekonomisti.

Na takšno strukturo nezaposlenih poleg zmanjševanja zaposlovanja v družbenih dejavnostih, v režijskih službah, bistveno vpliva tudi še vedno precejšnja neusklajenost potreb organizacij združenega dela po določenih poklicih in prilivom iz šol. V delovnih organizacijah še vedno pretežno zaposlujejo delavce tako imenovanega ozkega profila.

V značilnem navzkrižju sta si dejstva, da so delovne organizacije v letnih načrtih kadrovskega potreb predstavile dokaj velik delež potreb po delavcih s srednjo, višjo in visoko šolo, pri tekočem zaposlovanju pa so zaposlovale precej drugače. Takšno načrtovanje nedvomno izraža predvsem težnjo, da izboljšajo izobrazbeno strukturo zaposlenih. Takšen razkorak med deklaracijo in prakso ob ugotovitvi, da je lani padel obseg zaposlovanja, še toliko bolj zaostruje problematiko zaposlovanja profilov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

Glede na dinamiko zaposlovanja v letu 1981 in upoštevanje načrtovano stopnjo rasti zaposlovanja v letošnjem letu je mogoče pričakovati, da bo letos dobilo delo 1320 do 1580 delavcev. Na novih delih in nalogah naj bi zaposlili okoli 140 delavcev.

Zaradi naravnega odliva naj bi zaposlili 1180 do 1440 delavcev. Ocene o številu povpraševalcev po delu se za letošnje leto v občini Center gibljejo okoli številke 1250. Od tega naj bi znašal priliv iz šol 1160 delavcev. Seveda ti podatki kažejo, da bo letos prišlo do določenega kadrovskega primanjkljaja, ki pa se bo »reševal« predvsem z dnevnimi migracijami (delavci iz drugih občin) in s prekvalificiranjem suficitarnih poklicev.

Problematika zaposlovanja se v zadnjem času odraža še v vrsti drugih spremljajočih pojavov. Eno od zelo značilnih zaposlitvenih sit so tudi pretirane zahteve po delovnih izkušnjah. Po drugi strani pa lahko prav letos zaznamo precejšnje krčenje kadrovskega štipendij, kar seveda vpliva na možnosti, da si mladi delavci vsaj kot pripravniki pridobijo določene delovne izkušnje.

Za ilustracijo nam lahko služijo podatki iz že omenjene analize. V šolskem letu 1982/1983 je združeno delo prijavilo samo 453 kadrovskega štipendija, medtem ko jih je bilo v prejšnjem šolskem letu 1027. Razumljivo je, da je takšen osip štipendij sprožil reakcijo skupnosti za zaposlovanje, saj takšno ravnanje združenega dela priča o kratkoročnem gledanju pri politiki zaposlovanja. Ob tem velja omeniti še druga prizadevanja skupnosti za zaposlovanje, ki so usmerjena zlasti v sproščanje delovnih mest na račun zmanjševanja pogodbenega dela, nadur in upokojevanja delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za to. Tudi v tem pogledu je v zadnjem obdobju mogoče opaziti določen preobrat. Podatki vsekakor kažejo, da se je obseg pogodbenega dela zaustavil oziroma se je celo nekoliko zmanjšal, čeprav še ne bistveno, medtem ko je bilo upadanje nadurnega dela v lanskem letu že dokaj očitno.

JANEZ KUKOVICA